

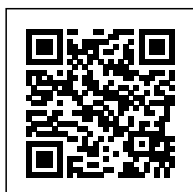

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

9. volební období

605/0

Návrh poslance Mariana Jurečky a dalších na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zástupce předkladatele: Jurečka M. a další
Doručeno poslancům: 20. prosince 2023 v 18:43

N á v r h

ZÁKON

ze dne2024,

kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 108/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 331/2012 Sb., zákona č. 384/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 313/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 254/2014 Sb., zákona č. 189/2016 Sb., zákona č. 56/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 335/2018 Sb., zákona č. 47/2019 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 328/2021 Sb., zákona č. 363/2021 Sb., zákona č. 371/2021 Sb. a zákona č. 216/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Přednost mají takové formy poskytování sociálních služeb, které podporují setrvání osoby v jejím přirozeném sociálním prostředí.“.
2. V § 3 se na konci písmene i) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena j) a k), která znějí:

„j) sítě sociálních služeb s celostátním nebo nadregionálním charakterem se rozumí souhrn sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě, náležitě kvalitě a s odpovídající dostupností napomáhají řešit nepříznivou sociální situaci osob na území České republiky a které jsou v souladu se zjištěnými potřebami osob na území České republiky a které nelze řešit v rámci sítě sociálních služeb podle písmene i); síť sociálních služeb s celostátním nebo nadregionálním charakterem je součástí národní strategie rozvoje sociálních služeb,

k) pečující osobou

1. osoba blízká uvedená v žádosti o příspěvek na péči poskytující pomoc osobě před přiznáním příspěvku na péči,
2. osoba blízká poskytující pomoc osobě, jíž byl přiznán příspěvek na péči,
3. osoba, které je vypláceno dlouhodobé ošetrovné z nemocenského pojištění z důvodu péče o osobu potřebující poskytování dlouhodobé péče v domácím prostředí,
4. osoba, jíž bylo vyplácení dlouhodobého ošetrovného ukončeno, ale nadále pečuje o osobu vyžadující dlouhodobou péči v domácím prostředí,

5. osoba prokazatelně dlouhodobě poskytující péči osobě, která spadá do cílové skupiny poskytované služby.“.
3. V § 34 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena v) až x), která znějí:
- „v) zařízení odlehčovacích služeb,
 - w) pracoviště pečovatelské služby,
 - x) kontaktní centra.“.
4. V § 35 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno n), které zní:
- „n) pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí.“.
5. V § 37 se doplňuje odstavec 5, který zní:
- „(5) Základní sociální poradenství může být poskytováno také pečujícím osobám. Za součást základního sociálního poradenství se považují také činnosti poskytující podporu pečujícím a činnosti, které spočívají v nácvičce dovedností pečujících osob pro zvládnutí péče o osoby závislé na jejich pomoci. Tyto činnosti jsou pro účely financování sociálních služeb považovány za základní činnost.“.
6. V § 39 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno h), které zní:
- „h) pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí.“.
7. V § 40 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena f) a g), která znějí:
- „f) pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí,
 - g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.“.
8. V § 44 odst. 1 se za slovo „poskytované“ vkládají slova „na dobu v součtu nejdéle 180 dnů v kalendářním roce“, slovo „fyzické“ se zrušuje a na konci odstavce se doplňuje věta „Do doby uvedené ve větě první se započítá pouze služba poskytnutá stejným poskytovatelem a v rámci jedné formy poskytnuté služby.“.
9. V § 44 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno i), které zní:
- „i) pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí.“.
10. V § 57 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Tyto služby mohou být poskytovány také osobám, které s ohledem na závislost na návykových látkách aktuálně nedokážou abstinovat, a osobám, které pro potřeby doléčení přechodně vyžadují klid na lůžku, avšak jejich zdravotní stav již nevyžaduje hospitalizaci.“.
11. V § 57 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d), které zní:
- „d) sociálně terapeutické činnosti.“.

12. V § 79 odstavec 2 zní:

„(2) Za bezúhonného se podle odstavce 1 písm. c) považuje

- a) pracovník v sociálních službách podle § 116 odst. 1, který nebyl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro úmyslný trestný čin nebo trestný čin spáchaný v souvislosti s vykonáváním činností při poskytování sociálních služeb nebo činností s nimi srovnatelných, anebo se na něj hledí, jako by nebyl odsouzen,
- b) fyzická osoba vykonávající odbornou činnost v sociálních službách s výjimkou pracovníka v písmenu a) a právnická osoba, které nebyly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin, ani trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činností při poskytování sociálních služeb nebo činností s nimi srovnatelných, anebo se na ně hledí, jako by nebyly odsouzeny.“

13. V § 92 se na konci písmene d) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) zjišťuje ve spolupráci s obcemi ve svém správním obvodu poskytování sociálních služeb bez oprávnění a neprodleně o těchto skutečnostech písemně informuje krajský úřad.“

14. V § 96 se na konci písmene b) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno c), které zní:

„c) určuje síť sociálních služeb s celostátním nebo nadregionálním charakterem.“

15. V § 107 odst. 5 písm. c) se částka „50 000 Kč“ nahrazuje částkou „100 000 Kč“.

16. V § 111 odstavec 1 zní:

„(1) Zaměstnavatel je povinen zajistit sociálnímu pracovníku v rámci prohloubení kvalifikace⁴³⁾ další vzdělávání v rozsahu nejméně 48 hodin za 2 po sobě jdoucí kalendářní roky. V případě, kdy pracovní nebo služební poměr sociálního pracovníka u téhož zaměstnavatele netrvá celý kalendářní rok, nebo v případě omluvené nepřítomnosti v práci v rozsahu delším než 1 kalendářní měsíc, se rozsah dalšího vzdělávání krátí o 2 hodiny za každý takový kalendářní měsíc. Povinnost zabezpečit další vzdělávání se nevztahuje na zaměstnance ve zkušební době.“

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2024, s výjimkou ustanovení čl. I bodu 14, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2026.

Důvodová zpráva

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu

Současná právní úprava podmínek poskytování sociálních služeb, druhů sociálních služeb již neodpovídá potřebám dobré praxe a hlavně novým trendům v oblasti poskytování sociálních služeb. Je patrné, že současná právní úprava je poplatná době vzniku zákona o sociálních službách. Chybí mj. dostatečná podpora právě pro pečující osoby, a to jak při výkonu vlastní péče, tak při odlehčení a nácviu dovedností. Za zcela nevyhovující je zapotřebí také označit stav, kdy poměrně velká množina sociálních služeb s celostátní a nadregionální působností je z hlediska financování řešena ad hoc dotačními řízeními vypisovanými v jednotlivých kalendářních letech. Současné znění zákona nijak neukládá MPSV povinnost toto dotační řízení vypsát a poskytovatelé těchto sociálních služeb jsou tak ve velké nevýhodě proti poskytovatelům sociálních služeb, kteří poskytují služby zařazené do krajských sítí sociálních služeb. Současný stav je tak charakterizován tak, že síť celostátních a nadregionálních služeb de facto funguje, poskytovatelé i jednotliví klienti s ní počítají, ale de iure takovou síť současné znění zákona nezná.

2. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Cílem navrhované právní úpravy je větší podpoření poskytování sociální služeb v přirozeném sociálním prostředí, a s tím jsou spojeny i systémové změny pro segment neformální péče. Tento záměr vychází mj. z doporučení Evropské komise ve vztahu k deinstitucionalizaci sociálních služeb a dlouhodobé péči. Cílem by mělo být, aby pobytové formy poskytování sociálních služeb nebyly nabízeny jako první volba poskytnuté služby. Jeden ze zásadních novelizačních návrhů je proto posílení principu subsidiarity v oblasti poskytované péče, kdy v úvodních vymezeních normy se specifikuje prioritizace poskytované sociální služby v sociálním prostředí klienta.

Rovněž se rozšiřuje poskytování sociálních služeb pro osoby závislé na návykových látkách prostřednictvím vymezení nové cílové skupiny a doplnění nových základních činností. Takto jsou nově např. definovány cílové skupiny u sociální služby „Azylové domy“.

Navrhovaná právní úprava je mj. zaměřena na zákonné ukotvení sítě celostátních a nadregionálních služeb, s jejichž existencí již současné znění zákona počítá v souvislosti s oprávněním ministerstva vypisovat dotační řízení pro tyto služby, proto návrh zakotvuje povinnost určení sítě sociálních služeb nadregionálního charakteru, tato síť doplňuje krajské sítě sociálních služeb.

3. Principy nové právní úpravy

Přednost má poskytování sociálních služeb, které podporují setrvání osoby v jeho přirozeném sociálním prostředí. Výše pokut za přestupky by měla být v souladu s ekonomickým vývojem. Transformace a vytvoření sítě pro služby nadregionálního charakteru jsou výstupy externích a interních auditů, kdy dosavadní systém nebyl doposud legislativně upraven. Výstupy se promítaly pouze do úprav metodických postupů. Jak již bylo uvedeno výše, je zapotřebí stav de facto existující překlopit do alespoň legislativního uznání existence této sítě.

4. Odůvodnění návrhu na vyslovení souhlasu Poslaneckou sněmovnou v prvním čtení

S ohledem na naléhavou potřebu zajištění služeb pro neformálně pečující a pečující jako cílové skupiny sociálních služeb umožňující na jedné straně efektivní sladování pracovního a rodinného života a na straně druhé zajištění dostupnosti sociálních služeb, kdy je nutný návrh zákona vzhledem k nepříznivé situaci v rodinách pečujících o osobu blízkou přijmout bezodkladně, tj. s účinností od 1. 7. 2024, se navrhuje, aby s návrhem zákona byl vysloven souhlas Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky v prvním čtení podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie a judikaturou ESLP

Předkládaný návrh je v souladu s ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, dále zejména s čl. 2 a čl. 4 ústavního zákona č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje jako ústavní zákon Listina základních práv a svobod (Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992 č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky). Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy Ústavního soudu České republiky.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Navrhovaná právní úprava provádí některá ustanovení Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, která vstoupila pro Českou republiku v platnost dne 28. 10. 2009, a na základě článku 10 Ústavy se stala po svém vyhlášení dne 12. 2. 2010 součástí právního řádu České republiky (č. 10/2010 Sb. m. s.). V případě sociálních služeb se zejména jedná o článek 19, který se týká práva na nezávislý způsob života a zapojení klientů do společnosti. V případě příspěvku na péči se jedná zejména o článek 28, který se týká práva na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu. Navrhovaná právní úprava je jako celek s předmětnou úmluvou plně v souladu.

Návrhu zákona se dále v širších souvislostech dotýkají následující předpisy EU:

- čl. 45, čl. 49 a čl. 56 SFEU.
- čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, ve spojení s čl. 101 SFEU.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (GDPR).
- Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání.

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV (čl. 11 odst. 2, 5 a 7, čl. 18 odst. 2).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV (čl. 18 odst. 2).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU ze dne 25. října 2012, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu a kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2001/220/SVV [čl. 9 odst. 3 písm. a)].

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s uvedenými předpisy Evropské unie, ani judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

V oblasti sociálních služeb předkládané návrhy nemají dopad na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty.

Navrhovaná právní úprava předpokládá sociální dopady, a to prostřednictvím zvyšování kvality (vstupní) poskytování sociálních služeb. Navrhovaná právní úprava lépe cílí na ochranu práv a lidské důstojnosti klientů sociálních služeb.

V oblasti sociálních služeb nemá novela přímé dopady na podnikatelské prostředí. Sociální služby jsou dle předpisů EU považovány za služby obecného hospodářského zájmu, a tudíž mají specifickou právní úpravu.

Cílem navržených ustanovení je zajistit, aby nedocházelo k ohrožení zdraví a života občanů, a zároveň nebýt v rozporu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, v platném znění, který v § 3 odst. 3 písm. a) stanoví, že poskytování sociálních služeb není živností.

7. Zhodnocení sociálních dopadů, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, dopadů na ochranu práv dětí a dopadů na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava bude mít pozitivní dopad na pečující osoby a jejich rodiny, neboť jednak umožní odlehčovací služby, ale i vzdělávací a tréninkové aktivity v rámci sociálních služeb, zároveň omezí rozsah možného vyhoření po citové a vztahové stránce, omezí zanedbávání péče o osobu blízkou z důvodu únavy a vyčerpání, omezí zhoršení vztahů v rodině. Dále navrhovaná právní úprava umožní výrazně lépe sladovat pracovní a soukromý život. Navrhované změny ostatně sami pečující osoby požadují a slibují si od nich výrazné zlepšení jejich pracovních podmínek a well-beingu, což se může zprostředkovaně projevit rovněž v kvalitě péče o osoby blízké, ale i ve zlepšení situace všech obyvatel – ať už těch, kteří pečují, těch, o které je pečováno, tak i o další rodinné příslušníky a osoby blízké.

Návrh zákona nemá dopady na životní prostředí.

8. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace rovnosti mužů a žen a ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhované varianty úpravy nejsou v rozporu a nestanovují odchylky ve vztahu k zákazu diskriminace. Rovněž nejsou v rozporu s antidiskriminačním zákonem. Neobsahují také žádná ustanovení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k diskriminaci. Současná právní úprava není v rozporu a nestanovuje odchylky ve vztahu k zákazu diskriminace. Rovněž není v rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (dále jen „antidiskriminační zákon“), ve znění pozdějších předpisů. Neobsahuje také žádná ustanovení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k diskriminaci.

Navrhovaná úprava nebude mít dopad ve vztahu k zákazu diskriminace.

Z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů nemá navrhovaná právní úprava žádné negativní dopady. Návrh nemění dosavadní praxi v oblasti ochrany soukromí a osobních údajů. Při získávání a uchovávání osobních údajů a přístupu k nim bude postupováno zcela v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zpracování osobních údajů“). Oprávnění subjektu údajů podle zákona o ochraně osobních údajů nebudou dotčena. Z navrhované právní úpravy neplynou nepříznivé důsledky pro ochranu soukromí a osobních údajů. Dále je uvedena podrobnější specifikace u jednotlivých oblastí úpravy zákona.

9. Zhodnocení korupčních rizik

V navrhované právní úpravě nejsou žádná rizika, která by mohla vést ke korupčnímu jednání. Navrhovaná úprava nemá dopad do oblasti korupčních rizik a nebude vytvářet jejich možnosti, protože žádné ustanovení se nevztahuje k nakládání s majetkem a zadávání veřejných zakázek. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná úprava nebude mít za následek žádné zásadní dopady na bezpečnost a obranu státu.

11. Zhodnocení dopadů na rodiny, zejména s ohledem na plnění funkcí rodiny, s ohledem na počet vyživovaných členů, na případnou přítomnost hendikepovaných členů a rodiny samoživitelů, rodiny se třemi a více dětmi a další specifické životní situace, dále s ohledem na posílení integrity a stability rodiny a posílení rodinné harmonie, lepší rovnováhy mezi prací a rodinou a na posílení mezigeneračních a širších příbuzenských vztahů

Navrhovaná právní úprava bude mít velmi pozitivní dopad na posilování stability rodiny a rodinné harmonie. Jednak díky zařazení neformálně pečujících jako cílové skupiny u vybraných sociálních služeb a umožněním větší flexibility při péči o osobu blízkou. Vzhledem k výše řečenému lze očekávat i zprostředkovaný pozitivní dopad na mezigenerační a širší příbuzenské vztahy, neboť pečující osoba bude moci využívat odlehčovací služby, ale také bezplatně získat nové vědomosti a dovednosti. Rodiny pečujících osob budou spokojenější a nebudou tolik přetíženy péčí o osobu blízkou. Osoba, již se poskytuje péče, bude těžit z kvalitnějšího přístupu a vztahu s rodinou, a to díky čerpání sociální služby osobou pečující.

12. Zhodnocení územních dopadů, včetně dopadů na územní samosprávné celky

Návrhy změn mají přímý vliv na samosprávné celky, protože se mimo jiné zlepší dostupnost a kvalita služeb na jejich území.

13. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se Zásadami pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy, včetně zhodnocení rizika vyloučení nebo omezení možnosti přístupu specifických skupin osob k některým službám v důsledku digitalizace jejich poskytování

Navrhovaná právní úprava byla vyhodnocena vzhledem k následujícím zásadám:

1. Budování přednostně digitálních služeb (princip digital by default)

Návrhy tuto oblast přímo neupravují a jsou v souladu s uvedenou zásadou.

2. Maximální opakovatelnost a znovupoužitelnost údajů a služeb

Zásada není navrhovanými právními úpravami dotčena, návrhy tuto oblast neupravují.

3. Budování služeb přístupných a použitelných pro všechny, včetně osob se zdravotním postižením (princip governance accessibility)

Zásada není navrhovanými právními úpravami dotčena, návrhy tuto oblast neupravují.

4. Sdílené služby veřejné správy

Zásada není navrhovanými právními úpravami dotčena, návrhy tuto oblast neupravují.

5. Konsolidace a propojování informačních systémů veřejné správy

Zásada není navrhovanou právní úpravou dotčena, návrh tuto oblast neupravuje.

6. Mezinárodní interoperabilita – budování služeb propojitelných a využitelných v evropském prostoru

Zásada není navrhovanou právní úpravou dotčena, návrh tuto oblast neupravuje.

7. Ochrana osobních údajů v míře umožňující kvalitní služby (princip GDPR)

Soulad navrhované právní úpravy s dotčenou zásadou je řešen v části „Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů“. Jak je již tam uvedeno, s přijetím návrhu nejsou spojena opatření, ve kterých by bylo možné spatřovat dopady na ochranu soukromí a osobních údajů.

8. Otevřenost a transparentnost včetně otevřených dat a služeb (princip open government)

Zásada není navrhovanou právní úpravou dotčena, návrh tuto oblast neupravuje.

9. Technologická neutralita

Zásada není navrhovanou právní úpravou dotčena, návrh tuto oblast neupravuje.

10. Uživatelská přívětivost

Návrh zákona je v souladu se všemi zásadami digitálně přívětivé legislativy.

Zvláštní část

K čl. I

K bodu 1 (§ 2)

Doplňuje se základní zásada pro poskytování sociálních služeb – zásada subsidiarity poskytování sociální služby a forem jejího poskytování.

Sociální služby by měly vedle rodiny jako první zajišťovat, pokud to lze, podporu a pomoc v přirozeném sociálním prostředí klienta sociální služby. Rovněž v souvislosti s probíhajícím procesem transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb by pobytová sociální služba měla být až posledním řešením, pokud není možné pomoc poskytnout v přirozeném sociálním prostředí.

K bodu 2 – (§ 3)

Navrhuje se definovat novou celostátní síť sociálních služeb a cílovou skupinu osob, a to pečující osoby. Nově jsou navrhovány změny zákona v oblasti tzv. neformální péče, s cílem poskytnout podporu osobám poskytujícím pomoc osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby, a to prostřednictvím sociální služby základního sociálního poradenství ve formě rad a nácviků dovedností pro zvládání péče.

K bodu 3 – (§ 34)

Legislativně technická úprava, kdy se do výčtu zařízení sociálních služeb doplňují kontaktní centra, pracoviště pečovatelské služby a zařízení odlehčovacích služeb.

Nejedná se o nová zařízení, zařízení existují, jen dosud nebyla doplněna do ustanovení § 34 zákona o sociálních službách.

K bodu 4 – (§ 35)

Ustanovení obsahuje výčet základních činností, kterými je naplňován obsah každého druhu sociální služby. Na základě zkušeností a požadavků praxe se do ustanovení doplňuje další základní činnost.

Doplněná základní činnost pomoc se zaměřuje na zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí.

K bodu 5 (§ 37)

V rámci služby základní sociální poradenství vzniká nová cílová skupina – pečující osoby viz bod 4.

Potřeba upřesnit cílové skupiny základního sociálního poradenství vzešla z potřeby praxe, komunikované především skrze členy Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách (poradní orgán Rady vlády pro rovnost žen a mužů).

K bodu 6 (§ 39)

Do § 39 (osobní asistence) se doplňuje nová činnost – pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném soc. prostředí.

K bodu 7 (§ 40 odst. 2)

Do § 40 odst. 2 (pečovatelská služba) se doplňují dvě nové činnosti – pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

K bodům 8 a 9 (§ 44 odst. 1 a 2)

Maximální doba poskytování odlehčovací služby se navrhuje na základě diskuse s poskytovateli a pečovateli, neboť cílem odlehčovacích služeb je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek. Vzhledem k tomu, že je odlehčovací služba určena osobám, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí, má služba přechodný dočasný charakter, tj. jde pouze o krátkodobé poskytnutí služby.

Dle dosavadní výkladové praxe, kdy zákon o sociálních službách nestanoví maximální lhůtu poskytování v kalendářním roce jednomu uživateli, se poskytování odlehčovací služby zpravidla omezuje na 90 dní v kalendářním roce.

Přes shora uvedené dochází v praxi k pochybnostem a rozdílnému chápání maximální doporučené lhůty poskytování této služby. Proto se navrhuje stanovit maximální lhůtu 180 dnů poskytování služby v kalendářním roce. Tím vyhovíme požadavkům řady pečujících osob, zejména těch pečujících o osoby vyžadující náročnější péči a zamezíme jejímu zneužívání.

Ustanovení § 44 odst. 1 se dále upřesňuje v tom smyslu, aby bylo zřejmé, že u jednoho poskytovatele a v jedné formě může uživatel využít maximálně 180 dnů poskytování služby v kalendářním roce. Stejnou, ale samozřejmě i jinou formou u jiného poskytovatele pak bude moci uživatel využít dalších 180 dnů, uživatel tedy bude moci využít různé formy a různé poskytovatele.

Zároveň se do registrované sociální služby „Odlehčovací služby“ zahrnuje i nová základní činnost – „pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí“. Tato základní činnost bude žádoucím způsobem doplňovat stávající základní činnosti poskytované v rámci této registrované sociální služby.

K bodům 10 a 11 (§ 57)

Aktualizuje se rozsah a obsah sociální služby azylové domy, která bude určena také osobám se závislostí na návykových látkách. Kromě nepříznivé sociální situace spojené se ztrátou bydlení je nutné tuto službu rozšířit i o variantu ztráty bydlení u osob se závislostí, které žijí rizikovým způsobem života, nedokážou abstinovat a pro své další fungování a sociální začlenění vyžadují specifický režim. Cílem sociální služby je u těchto osob především stabilizovat situaci, minimalizovat zdravotní rizika a nabídnout bezpečný prostor pro další spolupráci a pomoc.

Dále se nepříznivá situace osob představujících cílovou skupinu azylových domů rozšiřuje o životní situaci osoby bez domova, kdy je u této osoby zároveň lékařem indikován klid na lůžku a potřeba doléčení bez nutnosti další hospitalizace.

K bodu 12 (§ 79)

Jedná se o úpravy definice bezúhonnosti. Dochází k rozdělení požadavků na bezúhonnost u pracovníků v sociálních službách a ostatních odborných pracovníků. U pracovníků v sociálních službách tak dochází k jistému zmírnění požadavku na bezúhonnost nově vázanému na odsouzení k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Toto zmírnění vychází z potřeb praxe a bylo diskutováno mj. s poskytovateli sociálních služeb.

K bodu 13 (§ 92)

S cílem posílení ochrany práv a lidské důstojnosti klientů sociálních služeb navrhujeme zařadit ustanovení, které by úřadu obce s rozšířenou působností ukládalo povinnost cíleně vyhledávat subjekty, které poskytují sociální služby bez oprávnění.

K bodu 14 (§ 96)

Stávající dotační program B byl na základě interního i externího auditu vyhodnocen jako zcela nevyhovující. Transformací by tak mělo být vytvoření celostátní sítě, kdy Ministerstvo práce a sociálních věcí bude dle zjištěných potřeb stanovovat kapacity služeb a dle toho budou služby zařazovány do sítě.

K bodu 15 (§ 107 odst. 5 písm. c)

Zvyšuje se maximální výše pokuty z 50 tis. Kč na 100 tis. Kč. Současná maximální výše pokuty již neodpovídá závažnosti deliktu.

K bodu 16 (§ 111)

Současná praxe ukazuje, že je nutné v ustanovení o dalším vzdělávání sociálních pracovníků zohlednit způsob stanovení rozsahu dalšího vzdělání v případě, kdy pracovní nebo služební poměr sociálního pracovníka u téhož zaměstnavatele netrvá celý kalendářní rok.

Zároveň je zapotřebí zpružnit ustanovení o „srovnávacím období“, v rámci kterého je zapotřebí další vzdělávání zajistit. Jako vhodnější se jeví toto období prodloužit z jednoho roku na dva roky.

K čl. II – účinnosti

Účinnost novely zákona se navrhuje dnem 1. července 2024.

Účinnost ustanovení § 96 písm. c) se stanoví na 1. ledna 2026. Důvodem pro odloženou účinnost určení nové sítě sociálních služeb celostátního a nadregionálního charakteru je potřeba přípravy vnitřní metodiky ministerstva pro vyhodnocování charakteru služby jako celostátní nebo nadregionální a příprava poskytovatelů sociálních služeb na nový model nadregionality.

V Praze dne 20. prosince 2023

Marian Jurečka v. r.

Vít Kaňkovský v. r.

Markéta Pekarová Adamová v. r.

Jan Bauer v. r.

Pavla Pivoňka Vaňková v. r.

Olga Richterová v. r.

**Platné znění částí zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách,
s vyznačením navrhovaných změn**

* * *

§ 2

Základní zásady

(1) Každá osoba má nárok na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství (§ 37 odst. 2) o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení.

(2) Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob. **Přednost mají takové formy poskytování sociálních služeb, které podporují setrvání osoby v jejím přirozeném sociálním prostředí.**

§ 3

Vymezení některých pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) sociální službou činnost nebo soubor činností podle tohoto zákona zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení,
- b) nepříznivou sociální situací oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby nebo z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením,
- c) dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládnání základních životních potřeb,
- d) přirozeným sociálním prostředím rodina a sociální vazby k osobám blízkým¹⁾, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity,
- e) sociálním začleňováním proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve

¹⁾ § 116 občanského zákoníku.

společnosti považován za běžný,

f) sociálním vyloučením vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace,

g) zdravotním postižením tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby,

h) střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb strategický dokument obce nebo kraje schválený na dobu 3 let, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území obce nebo kraje a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů; jeho obsahem je souhrn a výsledky podkladových analýz a dat, popis způsobu zpracování plánu včetně vymezení spolupráce s obcemi, s poskytovateli sociálních služeb a osobami, kterým jsou sociální služby poskytovány, popis a analýza dostupných zdrojů a potřeb osob, kterým jsou sociální služby určeny, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb obsahující popis budoucího žádoucího stavu a opatření, jejichž prostřednictvím by mělo být tohoto stavu dosaženo, povinnosti zúčastněných subjektů, postup sledování a vyhodnocování plnění plánu včetně způsobu, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb a způsob zajištění sítě sociálních služeb na území kraje; střednědobý plán rozvoje sociálních služeb může být doplněn akčními plány zpracovanými na období jednoho roku, které vycházejí ze střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb,

i) sítě sociálních služeb souhrn sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě, náležitě kvalitě a s odpovídající místní dostupností napomáhají řešit nepříznivou sociální situaci osob na území kraje a které jsou v souladu se zjištěnými potřebami osob na území kraje a dostupnými finančními a jinými zdroji; síť sociálních služeb je součástí střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje,

j) sítě sociálních služeb s celostátním nebo nadregionálním charakterem se rozumí souhrn sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě, náležitě kvalitě a s odpovídající dostupností napomáhají řešit nepříznivou sociální situaci osob na území České republiky a které jsou v souladu se zjištěnými potřebami osob na území České republiky a které nelze řešit v rámci sítě sociálních služeb podle písmene i); síť sociálních služeb s celostátním nebo nadregionálním charakterem je součástí národní strategie rozvoje sociálních služeb,

k) pečující osobou

- 1. osoba blízká uvedená v žádosti o příspěvek na péči poskytující pomoc osobě před přiznáním příspěvku na péči,**
- 2. osoba blízká poskytující pomoc osobě, již byl přiznán příspěvek na péči,**
- 3. osoba, které je vypláceno dlouhodobé ošetrovné z nemocenského pojištění z důvodu péče o osobu potřebující poskytování dlouhodobé péče v domácím prostředí,**
- 4. osoba, již bylo vyplácení dlouhodobého ošetrovného ukončeno, ale nadále pečuje o osobu vyžadující dlouhodobou péči v domácím prostředí,**
- 5. osoba prokazatelně dlouhodobě poskytující péči osobě, která spadá do cílové skupiny poskytované služby.**

* * *

§ 34

Zařízení sociálních služeb

(1) Pro poskytování sociálních služeb se zřizují tato zařízení sociálních služeb:

- a) centra denních služeb,
- b) denní stacionáře,
- c) týdenní stacionáře,
- d) domovy pro osoby se zdravotním postižením,
- e) domovy pro seniory,
- f) domovy se zvláštním režimem,
- g) chráněné bydlení,
- h) azylové domy,
- i) domy na půl cesty,
- j) zařízení pro krizovou pomoc,
- k) nízkoprahová denní centra,
- l) nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- m) noclehárny,
- n) terapeutické komunity,
- o) sociální poradny,
- p) sociálně terapeutické dílny,
- q) centra sociálně rehabilitačních služeb,
- r) pracoviště rané péče,
- s) intervenční centra,
- t) zařízení následné péče,
- u) centra duševního zdraví,

- v) zařízení odlehčovacích služeb,
- w) pracoviště pečovatelské služby,
- x) kontaktní centra.

(2) Kombinací zařízení sociálních služeb lze zřizovat mezigenerační a integrovaná centra.

§ 35

Základní činnosti při poskytování sociálních služeb

(1) Základními činnostmi při poskytování sociálních služeb jsou:

- a) pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) poskytnutí ubytování, popřípadě přenocování,
- e) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- f) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- g) základní sociální poradenství,
- h) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- i) sociálně terapeutické činnosti,
- j) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- k) telefonická krizová pomoc,
- l) nácvik dovedností pro zvládnání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
- m) podpora vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností,
- n) pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí.**

(2) Rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb stanoví prováděcí právní předpis.

(3) Základní činnosti uvedené u jednotlivých druhů sociálních služeb v § 37, 39 až 52 a § 54 až 70a jsou poskytovatelé sociálních služeb povinni vždy zajistit.

(4) Fakultativně mohou být při poskytování sociálních služeb zajišťovány další činnosti.

* * *

Díl 2

Sociální poradenství

§ 37

(1) Sociální poradenství zahrnuje

- a) základní sociální poradenství,
- b) odborné sociální poradenství.

(2) Základní sociální poradenství poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Základní sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb; poskytovatelé sociálních služeb jsou vždy povinni tuto činnost zajistit.

(3) Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

(4) Služba podle odstavce 3 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) sociálně terapeutické činnosti,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

(5) Základní sociální poradenství může být poskytováno také pečujícím osobám. Za součást základního sociálního poradenství se považují také činnosti poskytující podporu pečujícím a činnosti, které spočívají v nácviku dovedností pečujících osob pro zvládnutí péče o osoby závislé na jejich pomoci. Tyto činnosti jsou pro účely financování sociálních služeb považovány za základní činnost.

* * *

§ 39

Osobní asistence

(1) Osobní asistence je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje bez časového omezení, v přirozeném sociálním prostředí osob a při činnostech, které osoba potřebuje.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje zejména tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně,
- c) pomoc při zajištění stravy,
- d) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- e) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- f) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- h) pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí.**

§ 40

Pečovatelská služba

(1) Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba poskytuje ve vymezeném čase v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb vyjmenované úkony.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,

f) pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí,

g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

* * *

§ 44

Odlehčovací služby

(1) Odlehčovací služby jsou terénní, ambulantní nebo pobytové služby poskytované **na dobu v součtu nejdéle 180 dnů v kalendářním roce** osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek. **Do doby uvedené ve větě první se započítá pouze služba poskytnutá stejným poskytovatelem a v rámci jedné formy poskytnuté služby.**

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- b) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- c) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- d) poskytnutí ubytování v případě pobytové služby,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) sociálně terapeutické činnosti,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- h) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- i) pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí.**

* * *

§ 57

Azylové domy

(1) Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. **Tyto služby mohou být poskytovány také osobám, které s ohledem na závislost na návykových látkách aktuálně nedokážou abstinovat, a osobám, které pro potřeby doléčení přechodně vyžadují klid na lůžku, avšak jejich zdravotní stav již nevyžaduje hospitalizaci.**

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- b) poskytnutí ubytování,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,-
- d) sociálně terapeutické činnosti.**

* * *

§ 79

(1) Podmínkou registrace je

- a) podání písemné žádosti o registraci, která obsahuje náležitosti uvedené v odstavci 5,
- b) odborná způsobilost všech fyzických osob, které budou přímo poskytovat sociální služby,
- c) bezúhonnost
 1. všech fyzických osob, které budou přímo poskytovat sociální služby,
 2. právnické osoby, která bude poskytovat sociální služby,
- d) zajištění hygienických podmínek, jsou-li sociální služby poskytovány v zařízení sociálních služeb,
- e) vlastnické nebo jiné právo k objektu nebo prostorám, v nichž budou poskytovány sociální služby,
- f) zajištění personálních, materiálních a technických podmínek odpovídajících druhu poskytovaných sociálních služeb,
- g) skutečnost, že na majetek fyzické nebo právnické osoby, která je žadatelem o registraci, nebyl prohlášen konkurs nebo proti ní nebylo zahájeno insolvenční řízení anebo nebyl insolvenční návrh zamítnut pro nedostatek majetku dlužníka,
- h) u centra duševního zdraví oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách v oborech zdravotní péče pro centrum duševního zdraví.

~~(2) Za bezúhonné se pro účely tohoto zákona považují fyzická osoba a právnická osoba, které nebyly odsouzeny pro úmyslný trestný čin, ani trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činností při poskytování sociálních služeb nebo činností s nimi srovnatelných, anebo fyzická osoba a právnická osoba, jejichž odsouzení pro tyto trestné činy bylo zahlazeno nebo se na ně z jiných důvodů hledí, jako by nebyly odsouzeny.~~

(2) Za bezúhonné se podle odstavce 1 písm. c) považuje

a) pracovník v sociálních službách podle § 116 odst. 1, který nebyl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro úmyslný trestný čin nebo trestný čin spáchaný v souvislosti s vykonáváním činností při poskytování sociálních služeb nebo činností s nimi srovnatelných, anebo se na něj hledí, jako by nebyl odsouzen,

b) fyzická osoba vykonávající odbornou činnost v sociálních službách s výjimkou pracovníka v písmenu a) a právnická osoba, které nebyly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin, ani trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činností při poskytování sociálních služeb nebo činností s nimi srovnatelných, anebo se na ně hledí, jako by nebyly odsouzeny.

(3) Bezúhonnost se dokládá výpisem z evidence Rejstříku trestů a dále doklady prokazujícími splnění podmínky bezúhonnosti vydanými státy, ve kterých se fyzická osoba zdržovala v posledních 3 letech nepřetržitě déle než 3 měsíce nebo právnická osoba vykonávala činnost v posledních 3 letech alespoň po dobu 3 měsíců. Výpis z evidence Rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců. Při uznávání dokladu o bezúhonnosti, který vydal příslušný orgán jiného členského státu Evropské unie, se postupuje podle zvláštního právního předpisu³¹⁾. Za účelem doložení bezúhonnosti si registrující orgán vyžádá podle zvláštního právního předpisu^{30a)} výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Odborná způsobilost se posuzuje podle § 110 odst. 4 a 5, § 116 odst. 5 a § 117.

(5) Žádost o registraci obsahuje tyto údaje a připojené doklady:

a) je-li žadatelem právnická osoba, obchodní firmu nebo název, sídlo nebo umístění její organizační složky, identifikační číslo osoby (dále jen "identifikační číslo") a statutární orgán,

b) je-li žadatelem fyzická osoba, jméno, popřípadě jména, příjmení, místo trvalého nebo hlášeného pobytu a datum a místo narození,

c) je-li žadatelem organizační složka státu nebo územní samosprávný celek, jehož jménem bude poskytovat sociální služby organizační složka územního samosprávného celku, její název, sídlo, identifikační číslo jejího zřizovatele, jméno, popřípadě jména, a příjmení vedoucího organizační složky,

d) údaje o poskytovaných sociálních službách, kterými jsou

1. název a místo zařízení anebo místo nebo místa poskytování sociálních služeb, popřípadě požadavek na nezveřejňování místa zařízení, jde-li o sociální služby poskytované v azylovém domě anebo pobytové sociální služby poskytované v intervenčním centru nebo v zařízení pro krizovou pomoc,

2. druhy poskytovaných sociálních služeb,

³¹⁾ Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

^{30a)} Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷¹⁾ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

3. okruh osob, pro které je sociální služba určena, popřípadě jejich věková hranice nebo druh zdravotního postižení,
4. popis realizace poskytování sociálních služeb,
5. popis personálního zajištění poskytovaných sociálních služeb,
6. časový rozsah poskytování sociálních služeb,
7. kapacita poskytovaných sociálních služeb,
8. plán finančního zajištění sociálních služeb,
9. způsob zajištění zdravotní péče, jde-li o poskytování sociálních služeb podle § 34 odst. 1 písm. c) až f),
10. den započetí poskytování sociálních služeb,

e) doklad o bezúhonnosti fyzických osob nebo právnické osoby uvedených v odstavci 1 písm. c), s výjimkou výpisu z evidence Rejstříku trestů,

f) doklady nebo jejich úředně ověřené kopie prokazující odbornou způsobilost fyzických osob uvedených v odstavci 1 písm. b),

g) rozhodnutí o schválení provozního řádu zařízení sociálních služeb uvedeného v § 34 odst. 1 písm. c) až f) vydané orgánem ochrany veřejného zdraví,

h) doklad o vlastnickém nebo jiném právu k objektu nebo prostorám, v nichž budou poskytovány sociální služby, z něhož vyplývá oprávnění žadatele tyto objekty nebo prostory užívat,

i) je-li žadatelem právnická osoba, úředně ověřené kopie zakladatelských dokumentů a dokladů o registraci podle zvláštních právních předpisů, popřípadě výpis z obchodního rejstříku nebo jiné evidence podle zvláštních právních předpisů,

j) doklad, že žadatel nemá daňové nedoplatky a nemá nedoplatek na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění a na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,

k) čestné prohlášení o skutečnostech uvedených v odstavci 1 písm. g), jde-li o žadatele, na kterého se vztahuje insolvenční zákon⁵⁶⁾,

l) u centra duševního zdraví rozhodnutí o oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách v oborech zdravotní péče pro centrum duševního zdraví.

(6) Registrující orgán může rozhodnout, že doklady, které žadatel přikládá k registraci podle odstavce 5 a § 80, je možno podat také v elektronické podobě ve formátu, který vyhlásí registrující orgán, pokud není předepsán zvláštním právním předpisem.

* * *

§ 92

⁵⁶⁾ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

a) zajišťuje osobě, které není poskytována sociální služba, a je v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví, poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu; místní příslušnost se řídí místem trvalého nebo hlášeného pobytu,

b) koordinuje poskytování sociálních služeb a poskytuje odborné sociální poradenství osobám ohroženým sociálním vyloučením z důvodu předchozí ústavní nebo ochranné výchovy nebo výkonu trestu, osobám, jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby, a osobám, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností; přitom spolupracuje se zařízeními pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, s Vězeňskou službou České republiky, Probační a mediační službou České republiky, správními úřady a územními samosprávnými celky,

c) na základě oznámení poskytovatele zdravotních služeb²⁵⁾ zjišťuje, zda je nezbytné poskytnout osobě umístěné ve zdravotnickém zařízení služby sociální péče a zprostředkovává možnost jejich poskytnutí; v případě, že nelze služby sociální péče osobě poskytnout, sděluje neprodleně tuto skutečnost poskytovateli zdravotních služeb, v jehož zdravotnickém zařízení je osoba umístěna,

d) na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob; přitom spolupracuje s krajskou pobočkou Úřadu práce a krajským úřadem-,

e) zjišťuje ve spolupráci s obcemi ve svém správním obvodu poskytování sociálních služeb bez oprávnění a neprodleně o těchto skutečnostech písemně informuje krajský úřad.

* * *

§ 96

Ministerstvo

a) řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti sociálních služeb, včetně činností sociální práce v oblasti sociálních služeb,

b) zpracovává národní strategii rozvoje sociálních služeb, sleduje a vyhodnocuje její plnění a ve spolupráci s kraji určuje parametry dostupnosti sociálních služeb-,

c) určuje síť sociálních služeb s celostátním nebo nadregionálním charakterem.

* * *

§ 107

(1) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím,

²⁵⁾ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

že poskytuje sociální služby bez oprávnění k jejich poskytování podle § 78 odst. 1.

(2) Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se jako poskytovatel sociálních služeb dopustí přestupku tím, že

- a) neposkytuje sociální služby v rozsahu stanoveném v rozhodnutí o registraci podle § 81 odst. 2,
- b) nevede záznamy podle § 88 písm. f),
- c) nevede evidenci žadatelů o sociální službu podle § 88 písm. g),
- d) odmítne s osobou uzavřít smlouvu o poskytnutí sociální služby v rozporu s § 91 odst. 3,
- e) použije opatření omezující pohyb osob v rozporu s § 89 odst. 1 až 3,
- f) nepodá informaci o použití opatření omezujících pohyb osob podle § 89 odst. 5,
- g) nevede evidenci nebo neumožní nahlížení do evidence podle § 89 odst. 6,
- h) neohlásí úmrtí oprávněné osoby, které poskytovala pomoc, podle § 21a odst. 2,
- i) nesplní lhůtu k podání žádosti o zrušení registrace podle § 82 odst. 3 písm. d) nebo odst. 4,
- j) nesplní oznamovací povinnost podle § 88 písm. k),
- k) nezašle ve stanovené lhůtě údaje uvedené na předepsaném tiskopisu podle § 85 odst. 5,
- l) neoznámí ve stanovené lhůtě změny údajů podle § 82 odst. 1,
- m) nesplní ve lhůtě stanovené ministerstvem opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekci nebo nepodá písemnou zprávu o jejich plnění podle § 98 odst. 5,
- n) nesplní ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole registračních podmínek podle § 82a odst. 2,
- o) stanoví za poskytnutí sociální služby vyšší úhradu, než je maximální výše úhrady stanovená prováděcím právním předpisem,
- p) uzavře smlouvu, která neobsahuje náležitosti smlouvy podle § 91 odst. 2,
- q) nesdělí ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem údaje podle § 85 odst. 7,
- r) nevede evidenci podle § 91c.

(3) Podnikající fyzická osoba se jako poskytovatel sociálních služeb dopustí přestupku tím, že poruší povinnost mlčenlivosti podle § 100 odst. 2.

(4) Zdravotnické zařízení, které poskytuje sociální služby podle § 52, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc⁶⁹⁾, dětský domov a speciální lůžkové zdravotnické zařízení

hospicového typu se dopustí přestupku tím, že neohlásí úmrtí oprávněné osoby, které poskytovalo pomoc, ve lhůtě stanovené v § 21a odst. 2.

(5) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 10 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. b), c) a l),
- b) 20 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. a), d), f), g), h), p) a r) a odstavce 4,
- c) ~~50 000 Kč~~ **100 000 Kč**, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. i) až k), m), o) a q) a odstavce 3,
- d) 250 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. e),
- e) 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2 písm. n),
- f) 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1.

* * *

HLAVA II

Další vzdělávání sociálního pracovníka

§ 111

~~(1) Zaměstnavatel je povinen zabezpečit sociálnímu pracovníku další vzdělávání v rozsahu nejméně 24 hodin za kalendářní rok, kterým si obnovuje, upevňuje a doplňuje kvalifikaci. Pokud pracovní poměr sociálního pracovníka u téhož zaměstnavatele netrvá celý kalendářní rok, činí rozsah dalšího vzdělávání jednu dvanáctinu částky rozsahu uvedeného ve větě první za každý kalendářní měsíc trvání pracovního poměru. V případě nepřítomnosti v práci v rozsahu delším než jeden kalendářní měsíc se rozsah dalšího vzdělávání krátí o jednu dvanáctinu celkové částky rozsahu. Povinnost zabezpečení dalšího vzdělávání se nevztahuje na zaměstnance ve zkušební době.~~

(1) Zaměstnavatel je povinen zajistit sociálnímu pracovníku v rámci prohloubení kvalifikace⁴³⁾ další vzdělávání v rozsahu nejméně 48 hodin za 2 po sobě jdoucí kalendářní roky. V případě, kdy pracovní nebo služební poměr sociálního pracovníka u téhož zaměstnavatele netrvá celý kalendářní rok, nebo v případě omluvené nepřítomnosti v práci v rozsahu delším než 1 kalendářní měsíc, se rozsah dalšího vzdělávání krátí o 2 hodiny za každý takový kalendářní měsíc. Povinnost zabezpečit další vzdělávání se nevztahuje na zaměstnance ve zkušební době.

(2) Formy dalšího vzdělávání jsou

- a) specializační vzdělávání zajišťované vysokými školami a vyššími odbornými školami navazující na získanou odbornou způsobilost k výkonu povolání sociálního pracovníka,
- b) účast v kurzech s akreditovaným programem,
- c) odborné stáže,

d) účast na školicích akcích,

e) účast na konferencích.

(3) Další vzdělávání podle odstavce 2 písm. b) se uskutečňuje na základě akreditace vzdělávacích programů udělené ministerstvem na vysokých školách, vyšších odborných školách a ve vzdělávacích zařízeních právnických a fyzických osob (dále jen „vzdělávací zařízení“).

(4) Dalším vzděláváním podle odstavce 2 písm. c) se rozumí výkon odborné činnosti na základě písemné smlouvy mezi zaměstnavatelem a zařízením zajišťujícím odbornou stáž.

(5) Dalším vzděláváním podle odstavce 2 písm. d) se rozumí vzdělávací akce v maximálním rozsahu 8 hodin ročně organizovaná zaměstnavatelem nebo odbornou organizací, jejíž je zaměstnavatel členem.

(6) Dalším vzděláváním podle odstavce 2 písm. e) se rozumí akce odborného charakteru v maximálním rozsahu 8 hodin ročně, jejíž program se týká oboru činnosti sociálního pracovníka.

(7) Účast na dalším vzdělávání podle odstavce 2 se považuje za prohlubování kvalifikace podle zvláštního právního předpisu⁴³⁾.

(8) Dokladem o absolvování dalšího vzdělávání podle odstavce 2 písm. a) a b) je osvědčení vydané vzdělávacím zařízením, které další vzdělávání pořádalo. Dokladem o absolvování dalšího vzdělávání podle odstavce 2 písm. c) a d) je potvrzení vydané zařízením, ve kterém byla zajišťována odborná stáž, nebo zaměstnavatelem jako organizátorem odborné stáže nebo školicí akce. Dokladem o absolvování dalšího vzdělávání podle odstavce 2 písm. e) je potvrzení vydané organizátorem konference.

* * *

